

CAL BIEL

Forjadors des de 1903

L'any 1903 el vailet Enric Martí marxava de l'Espluga de Francolí per conèixer món i aprendre ofici. Va fer cap a Altafulla, on s'hi estaria fins el 1906, a la ferreria del Marca, al número 26 del carrer de l'Hostal (avui, encara, de Sant Antoni Abat).

De gran hi tornà -ara com a mestre consumat- per deixar-nos diverses mostres del seu domini del ferro forjat. Les vivències de jove li feren guardar sempre un bon record de la nostra vila.

Aquestes són dues de les tres raons que ens han mogut a organitzar la present exposició de **ferro forjat de CAL BIEL** de l'Espluga: l'aprenentatge aquí i el tenir-hi obra. La tercera és el testimoni d'admiració pel domini magistral d'un ofici artesanal dur i sacrificat que desapareix, els fruits del qual són uns treballs que pràcticament mai no són motiu d'exposició.

Afegim-hi, per últim, que l'aire místic que respiren les peces exposades lliga d'allò més amb l'esperit de la Setmana Santa.

P.M.C.A.

Cal Biel i Altafulla

A cal Biel feliciten les festes amb una nadala històrica i autobiogràfica. En la del 1982 el Ramon narra l'estada del seu pare a Altafulla quan fou aprenent, i després, de gran.

"...Ajudava a les feines del camp, i més endavant ajudà el seu germà Josep que tenia un forn de pa, que encara avui existeix, al costat de la Casa de la Vila. Li tocava alguns dies pastar una saca de farina, i com era bastant pesat per la seva poca edat, ho va deixar, i marxà cap Altafulla, a la ferreria d'allí, d'Amadeu Marca, a aprendre l'ofici de ferrer... Algunes vegades, comentant amb el meu pare que havia deixat l'ofici de forner perquè era massa pesat, un servidor li deia:

«-Va deixar un ofici perquè era massa pesat... però en va agafar un altre que... ¡Agárrate, maestro!»

Encara que crec que més per pesat el devia deixar per incompatibilitat amb el seu germà.

D'aquest poblet, Altafulla, situat a 10 Km. de Tarragona, al peu de la muntanya de Sant Antoni a la vora del mar, tota la vida en va tenir un bon record, que em va encomanar. Recordo quan jo era petit i anava amb ell allí per la Festa Major, Sant Martí, 11 de novembre, o per l'estiu, no podíem passar per cap carrer que no el cridessin tots els de la seva edat que el veien. Era un deambular de casa en casa; els noms de Manel Roig, Marca, Porgueras, Punsoda i el seu excel·lent codonyat, la Busquets, la Tona, Cal Pansó, La Conxa, Cal Pedrol, l'Apotecari, etc., etc., eren familiars a casa. Sempre repetia frases de sainets i obres de teatre que feien allí els

dies de festa. Recordava el ball de Sant Martí per la Festa Major...; les raons que sempre hi havia entre els de dalt, acollits en el cafè de «La Violeta» i els de baix, en el cafè del Siguidill al peu de la carretera general Tarragona-Barcelona (ambdós cafès encara existeixen avui). Les baralles i raons de llavors no sé si encara segueixen.

Un mes abans del seu traspàs, una tarda, ens arribàrem fins allí per a veure col·locats uns treballs que hi havíem fet. Després anàrem a l'Església Parroquial per veure una vegada més els ferros de Cal Biel que hi ha allí a la cripta i, finalment, després de voltar pel poble, ens deixàrem caure al cafè del Siguidill. L'entristí el saber la seva mort mentre apuràvem la consumició, em mirava unes escaletes del fons que recordava que portaven a una sala on s'hi feia teatre i ball, i li vaig dir: «Aquestes escaletes encara són igual que quan vostè era aquí. Quan li feien pagar per ballar i al teatre? -Com ja sabien el que guanyava, no pagava res..., les setmanes que se'n recordaven, em donaven 15 cèntims...».

Projecte d'una porta per a Ca Ojeda, d'Altafulla. 1947.